

stva pa po svojih značilnostih ena od tistih vrst evalvacije, za katere Zarka pokaže, da so bistveno povezane z ideologijo, je torej tudi pedagoški diskurz bistveno povezan z ideologijo, ali z drugimi besedami povedano, je ideološki.

Do enakega sklepa pa lahko pridemo še po drugi poti: tako da sledimo analizi pedagoškega diskurza, ki jo je opravil Reboul. Ena od njegovih ugotovitev je namreč prav ta, da je pedagoški diskurz »najbolj ideološki med vsemi diskurzi« (ibid.: 9). O tem, ali je najbolj ideološki, je sicer mogoče dvomiti, saj Reboul celo sam priznava, da je resničnost te njegove trditve mogoče spodbijati z argumentom, da gre za hiperbolo, da trditev ni dovolj dokazana (na primer s primerjavo pedagoškega in drugih diskurzov: religioznega, političnega, pravnega, filozofskega itd.), in da vsi pedagoški diskurzi niso enako ideološki, da so lahko bolj ali manj racionalni, objektivni ali celo znanstveni. Toda kljub temu je po Rebolu še vedno res, da je pedagoški diskurz ideološki, ker je »v službi neke oblasti« (ibid.) in ker je njegov prikriti cilj »legitimiranje neke oblasti« (ibid.: 163–165).

V našem primeru gre, kot smo videli, za legitimiranje ali upravičenje oblasti – politične ali administrativne –, ki izvaja gospodstvo nad vednostjo. Kajti ideologija evalvacije, ki to gospodstvo upravičuje, »ni nič drugega kot postmoderna forma legitimiranja« (Zarka, 2011a). Iz tega bi potemtakem lahko sklepali, da je tudi ideologija evalvacije postmoderna forma ideologije. Takšen sklep podpira tudi Zarkino pojasnilo, da pri ideologiji evalvacije nimamo več opravka z »ideologijo napredka ali emancipacije, ki je prevladovala v dobi razsvetljenstva, ampak z ideologijo, ki se artikulira okrog pojmov, kot so produktivnost, uspešnost ali učinkovitost« (Zarka, 2011b). To so namreč vrednote, ki jih ideologija želi uveljaviti kot kriterije evalvacije. Zakaj? Ker zanje velja, da jih je mogoče kvantificirati, naloga kvantifikacije pa je ustvariti iluzijo znanstvenosti (Zarka, 2012). Zaradi te iluzije je namreč tudi evalvacija videti kot znanost. To pa je cilj ideologije evalvacije: prikazati evalvacijo kot znanost. Toda že Jacques-Alain Miller je razkrinkal to navidezno znanstvenost evalvacije in argumentirano branil svoje prepričanje, da »evalvacija ni znanost, ampak je večšina upravljanja« (Miller in Milner, 2004: 41).¹⁴ Zgled zanjo pa je večšina upravljanja podjetij. Zarka to potrjuje, ko pra-

14 Miller na drugih mestih, kjer govori o specifičnosti evalvacije psihoanalize v Franciji, prav tako poudarja, da evalvacija ni znanost, vendar poda dve drugačni opredelitvi evalvacije: najprej kot iniciacijo (Miller in Milner, 2004: 53), kot mistično transmutacijo oziroma »alkimistični krst«, saj evalviranec postane po končani evalvaciji evalvator drugih (ibid.: 56), nato pa opredeli evalvacijo kot retoriko, evalvatorje pa kot sofiste današnjega časa (ibid.: 63–64).